

Cecylia Iwaniszewska

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 24 maja 2011 r. do 24 maja 2012 r.

Rocznik Toruński 39, 309-318

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 24 maja 2011 r. do 24 maja 2012 r.

Cecylia Iwaniszewska

1. Członkowie Towarzystwa

Towarzystwo Miłośników Torunia liczy obecnie 163 członków, z czego w kole śródmiejskim 118 osób, w sekcji krótkofalowców 20, w kole podgórskim 25. W okresie sprawozdawczym do Towarzystwa wstąpiło 6 osób: Witold Konopka, Radosław Krajniak, Janina Królikowska, Mariusz Kaźmierczak, Alicja Mutrynowska, Mikołaj Tomaszewski. Z grona członków i działaczy Towarzystwa odeszli m.in.:

- 28 listopada 2011 r. prof. Teresa Friedel, 77 lat, językoznawca i miłośnik języka ojczystego, autorka wielu prac w wydawnictwach ToMiTo,
- 16 grudnia 2011r. Janina Szczupak, 84 lata, długoletni członek Towarzystwa Miłośników Torunia,
- 4 kwietnia 2011 r. Janina Gardzielewska, 85 lat, artysta fotografik, utrwalająca na zdjęciach piękno gotyckiej architektury naszego miasta, autorka wielu inicjatyw Towarzystwa,
- 16 kwietnia 2012 r. prof. Marian Biskup, 89 lat, historyk, członek komitetu redakcyjnego „Rocznika Toruńskiego”, laureat „Złotego Astrolabium” z 1994 r.

2. Walne Zebrania i władze Towarzystwa

Przed rokiem na Walnym Zebraniu w dniu 23 maja 2011 r. wybrano nowe władze Towarzystwa. Do Zarządu wchodzi: prezes i redaktor „Toruńskiego Słownika Biograficznego” – Krzysztof Mikulski, wiceprezesa – Karola Ciesielska i Zbigniew Nawrocki, sekretarz – Cecylia Iwaniszewska, skarbnik – Piotr Birecki, redaktor „Rocznika Toruńskiego” – Agnieszka Zielińska, prze-

wodniczący sekcji historycznej – Janusz Tandecki, przewodniczący sekcji wydawniczej – Waldemar Rozykowski, przewodniczący sekcji krótkofalowców – Mariusz Thomas, członkowie Zarządu – Adam Czermiński, Krzysztof Kopiński, Kamila Maj, Wiesław Nowosad, Michał Targowski, Anna Ziemlewska, przewodnicząca koła podgórskiego – Ludmiła Stadnicka-Kozłowska. Pod koniec 2011 r. dr Anna Ziemlewska wyjechała na parę lat do pracy za granicą. Działając zgodnie z §35 Statutu Towarzystwa, Zarząd dokooptował na jej miejsce dr. hab. Piotra Olińskiego, poprzedniego redaktora „Rocznika Toruńskiego”.

Komisję Rewizyjną Towarzystwa tworzą: przewodnicząca – Stefania Sieracka, członkowie – Jolanta Wasiewska i Andrzej Warot. Do Sądu Koleżeńskiego wchodzi: przewodnicząca – Maria Szczerbiak, członkowie – Leszek Kotlewski i Sławomir Pułkownik.

W okresie sprawozdawczym Zarząd zbierał się 6 razy na zebraniach protokołowanych, a Prezydium spotykało się częściej dla załatwienia bieżących spraw. Komisja Rewizyjna zebrała się w dniu 25 kwietnia 2012 r. dla dokonania oceny działalności Zarządu, natomiast Sąd Koleżeński nie zbierał się, gdyż nie było spraw wymagających działania.

Na dorocznym Walnym Zebraniu Sprawozdawczym w dniu 24 maja 2012 r. w Sali Kinowej Ratusza Staromiejskiego wyróżniono przewodników PTTK. Dyplom „Przewodnika Roku 2011” otrzymał Waldemar Kamiński, a dyplomy Honorowego Przewodnika odebrali przewodnicy z długoletnim stażem – Halina Barańczak, Witold Lalke, Magdalena Łubieńska, Irena Wiśniewska. Walne Zebranie na wniosek Zarządu uchwaliło przyznanie honorowego członkostwa Towarzystwa Miłośników Torunia dwojgu zasłużonym członkom: dr Karoli Ciesielskiej, wiceprezesowi, poprzednio prezesowi, organizatorowi od ponad 20 lat konkursu „Toruń w kwiatach”, oraz dr. Kazimierzowi Przybyszewskiemu, byłemu członkowi Zarządu, znakomitemu znawcy dziejów miasta. Długotrwała choroba uniemożliwiła obu osobom udział w Walnym Zebraniu.

Biurem Towarzystwa kieruje pracująca na pół etatu Joanna Danuta Horyza, zajmująca się również księgowością ToMiTo. Biuro mieści się na I p. budynku będącego siedzibą Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej przy ulicy Podmurnej 93. Użytkowanie lokalu o powierzchni 13,5 m² jest bezpłatne, natomiast opłata za wodę, ogrzewanie i oświetlenie wynosi 300 zł miesięcznie. Biblioteka Towarzystwa, licząca obecnie 655 tomów, a także wszystkie wydawnictwa znajdują się w tym samym pomieszczeniu biurowym.

Stroną internetową Towarzystwa zajmują się Wiesław Nowosad i Joanna Danuta Horyza. Strona dostępna jest pod adresem: www.tomito.cba.pl

D Y P L O M

**CZŁONKA HONOROWEGO
TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW TORUNIA**

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW TORUNIA

**UCHWAŁĄ WALNEGO ZEBRANIA
Z DNIA 24 MAJA 2012 ROKU**

NADAJE

DR KAROLI CIESIELSKIEJ

GODNOŚĆ CZŁONKA HONOROWEGO

**UZNAJĄC JEJ DŁUGOLETNIĄ, OWOCNĄ PRACĘ W
ZARZĄDZIE TOWARZYSTWA, ORAZ WIELKIE UMIŁOWANIE
MIASTA TORUNIA WYRAŻONE CIERPLIWYM
ODKRYWANIEM JEGO DZIEJÓW I ZACHOWANIE DLA
POTOMNOŚCI WSZELKICH ŚWIADECTW BOGATEJ I
CHLUBNEJ PRZESZŁOŚCI TORUNIA.**

PREZES

PROF. KRZYSZTOF MIKULSKI

TORUŃ, 29 MAJ 2012 ROKU

D Y P L O M

**CZŁONKA HONOROWEGO
TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW TORUNIA**

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW TORUNIA

**UCHWAŁĄ WALNEGO ZEBRANIA
Z DNIA 24 MAJA 2012 ROKU**

NADAJE

DR KAZIMIERZOWI PRZYBYSZEWSKIEMU

GODNOŚĆ CZŁONKA HONOROWEGO

**UZNAJĄC JEGO DŁUGOLETNIĄ, OWOCNĄ DZIAŁALNOŚĆ W
TOWARZYSTWIE, A SZCZEGÓLNIE ZA CIERPLIWE
ODKRYWANIE DZIEJÓW MIESZKAŃCÓW TORUNIA ORAZ
WYJĄTKOWĄ ZNAJOMOŚĆ HISTORII TORUNIA I POMORZA
XX WIEKU, SŁUŻĄCEGO ZAWSZE ŻYCZLIWOŚCIĄ I DOBRĄ
RADĄ.**

PREZES

PROF. KRZYSZTOF MIKULSKI

TORUŃ, 24 września 2012 ROKU

Wręczenie dyplomu członka honorowego ToMiTo dr. Kazimierzowi Przybyszewskiemu. Od lewej: prezes ToMiTo prof. dr hab. Krzysztof Mikulski, dr Kazimierz Przybyszewski i sekretarz ToMiTo dr Cecylia Iwaniszewska

3. Działalność Towarzystwa

Tradycyjnie działania Towarzystwa obejmują trzy główne dziedziny: współdziałanie z władzami miasta, popularyzowanie wiedzy o naszym mieście oraz wydawanie publikacji poświęconych dziejom Torunia.

Współdziałanie z władzami miasta

Na doroczny konkurs „Toruń w kwiatkach” wpłynęło w 2011 r. 95 zgłoszeń. Komisja konkursowa w składzie: przewodnicząca Karola Ciesielska, członkowie – Elżbieta Thomas i Jadwiga Kręciszewska z ramienia ToMiTo oraz ogrodniczki Wiesława Dudzińska i Lilia Kowalska oceniała toruńską Starówkę dnia 5 lipca 2011 r., a pozostałe dzielnice w dniach 2 i 31 sierpnia 2011 r. Komisja przyznała 28 nagród pierwszych, 12 drugich, 17 trzecich oraz

1 wyróżnienie. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się dnia 10 października 2011 r. w Sali Mieszczkańskiej Ratusza Staromiejskiego z udziałem prezydenta miasta Michała Zaleskiego, który wręczył trzy nagrody specjalne – statuetki toruńskiego „Flisaka”. Zwracając się do obecnych prezydent powiedział m.in.: „Trzeba mieć wiele umiejętności, aby tworzyć, a potem pielęgnować zielone, ukwiecone miejsca w naszym mieście. Gratuluję laureatom konkursu, a członkom jury dziękuję za ich pracę”. Wręczone uczestnikom konkursu nagrody pochodziły z dotacji Urzędu Miasta, od Wydziału Środowiska i Zieleni Urzędu Miasta, a także od redakcji „Nowości”.

W dniu 12 września 2011 r. odbyło się odsłonięcie tablicy z nazwiskami mieszkańców Podgórze – ofiar eksplozji niemieckich wagonów z amunicją w dniu 24 stycznia 1945 r. Tablica została umieszczona na głazie zainstalowanym w parku przy ul. Poznańskiej. W uroczystości wzięła udział Karola Ciesielska, która w wyniku żmudnych poszukiwań archiwalnych ustaliła i opracowała listę ofiar.

W dniu 1 listopada 2011 r. Towarzystwo zorganizowało wspólnie z Wydziałem Współpracy Zewnętrznej i Informacji Urzędu Miasta kwestę na cmentarzu św. Jerzego. Zebrano kwotę 14 408,51 zł. Datki na renowację zniszczonych nagrobków zbierało około 40 osób; byli to członkowie Zarządu ToMiTo, członkowie Zarządu Miasta z prezydentem Michałem Zaleskim, przedstawiciele świata nauki i kultury. Ofiarodawcom wręczano kolorowy folder z zaznaczoną lokalizacją już odnowionych nagrobków. W ubiegłym roku odnowiono nagrobek prof. Ludwika Kolankowskiego, pierwszego rektora UMK, nagrobek doc. Waleriana Preisnera, kustosa Biblioteki Głównej UMK, oraz rozpoczęto prace renowacyjne przy nagrobku Marii z Wybickich Chełmickiej i jej córki Teresy na cmentarzu przy ul. Wybickiego. Odbiór odnowionych nagrobków odbył się 6 października 2011 r. z udziałem prof. Jadwigi Łukasiewicz i mgra Dobromira Dombka z UMK, Anny Kałuckiej – przedstawicielki Biura Konserwatora Miejskiego, studentek dokonujących renowacji oraz członków Zarządu ToMiTo – Kamili Maj, Waldemara Rozynkowskiego i Cecylii Iwaniszewskiej. Sprawami cmentarza zajmuje się w Zarządzie Towarzystwa, oprócz wymienionych, wiceprezes Zbigniew Nawrocki, a Arkadiusz Kierys prowadzi całość spraw związanych z renowacją. Grupa ds. renowacji spotkała się na cmentarzu św. Jerzego w dniu 24 września 2011 r. celem przeprowadzenia przeglądu nagrobków zniszczonych, aby wybrać te, które będą odnawiane w 2012 r. Większość prac renowacyjnych odbywa się w czasie praktyk studenckich prowadzonych pod kierunkiem prof. Jadwigi Łukasiewicz z Zakładu Konserwacji Elementów i Detali Architektonicznych UMK w okresie wakacyjnym.

Tradycyjnie członkowie Zarządu ToMiTo – Krzysztof Kopiński i Cecylia Iwaniszewska – współpracują z Komisją Kultury Rady Miasta w związku z nazewnictwem ulic i placów. W okresie sprawozdawczym we wrześniu i grudniu 2011 r. oraz w lutym 2012 r. opiniowane były propozycje dotyczące nazewnictwa. W wypadku nazw ulic związanych z nazwiskami wybitnych osób opracowano biogramy.

Popularyzacja wiedzy o Toruniu

W cyklu „Wieczorów Toruńskich” przygotowane zostały następujące spotkania:

- 24 października 2011 r. „Toruńskie losy kresowych repatriantów” – spotkanie przy wystawie „Znad Niemna, Wilii i Niewiaży, pamiątki kresowian”, ze wspomnieniami osób, których rodzinne pamiątki znalazły się na wystawie,
- 5 grudnia 2011 r. „Z wizytą u Pani Profesor Marii Znamierowskiej-Prüfferowej” – z prelekcją kustosa Hanny Muzalewskiej-Alexandrowicz,
- 23 stycznia 2012 r. „Ludowy artysta z Torunia – Wiktor Chrzanowski”, z komentarzami Bożeny Olszewskiej,
- 24 maja 2012 r. prelekcja Krzysztofa Mikulskiego „Śląskie korzenie rodziny Koperników” stanowiąca fragment przygotowywanej do druku biografii Mikołaja Kopernika.

Trzy „Wieczory” związane z wystawami zostały przygotowane przez Marię Pokrzywnicką z Działu Oświatowego Muzeum Etnograficznego w nawiązaniu do aktualnie prezentowanych tam wystaw.

W okresie sprawozdawczym zorganizowane zostały 2 edycje konkursu dla dzieci i młodzieży „Czy znasz Toruń?” publikowanego na łamach „Nowości” w dniach 3 grudnia i 12 grudnia 2012 r. Pytania przygotowali Krzysztof Kopiński i Wiesław Nowosad, nagrody książkowe zakupiono z dotacji Urzędu Miasta.

Zarząd ToMiTo postanowił w dniu 28 listopada 2011 r. wystąpić do Urzędu Miasta z wnioskiem o ustanowienie 2012 roku „Rokiem Zabytków Torunia” dla przypomnienia 15. rocznicy wpisania Torunia na listę zabytków UNESCO. Przedstawicielem Zarządu ToMiTo w Komitecie organizującym imprezy „Roku” został Michał Targowski. Wspólnie z redakcją „Nowości” zapoczątkowany został cykl artykułów „Toruń odkrywany na nowo”, w którym co miesiąc prezentowane są inne mało znane obiekty. W ramach imprez kwietniowego „Festiwalu Nauki i Sztuki” Michał Targowski przygotował konkurs wiedzy o Toruniu, który odbył się 23 kwietnia 2012 r.

Zakończenie XX Konkursu na prace magisterskie i dyplomowe o tematyce toruńskiej odbyło się dnia 24 lutego 2012 r. w Sali Rady Ratusza Staromiejskiego z udziałem prezydenta miasta Michała Zaleskiego. Komisja konkursowa pracująca w składzie: przewodniczący – Janusz Tandecki, członkowie – Wiesława Kwiatkowska i Krzysztof Kopiński przyznała następujące nagrody i wyróżnienia:

– w kategorii prac historycznych:

I nagroda – mgr Marcin Sumowski „Duchowni diecezjalni w średniowiecznym Toruniu. Studium prozopograficzne”,

II nagroda – mgr Mateusz Zieliński „Historia Rady Uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika 1950–1989”,

III nagroda – mgr Paweł Kukliński „Funkcje propagandowe Miejskiej Rady Narodowej w Toruniu w latach 1950–1958”,

wyróżnienie – mgr Michał Kępiński „Kryzys »realnego socjalizmu« i kampania wyborcza Komitetu Obywatelskiego »Solidarność« w Toruniu i Regionie w 1989 roku”,

wyróżnienie – mgr Witold Konopka „Pobyt ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego w Toruniu. Z dziejów Kościoła katolickiego w Polsce po II wojnie światowej”,

– w kategorii prac z archiwistyki:

II nagroda – mgr Dorota Dąbrowska „Model funkcjonalny współczesnego archiwum historycznego na przykładzie Archiwum Państwowego w Toruniu”,

III nagroda – mgr Marta Sobczyńska „Kancelaria i jej produkcja aktowa jako odbicie działalności i znaczenia Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej”,

wyróżnienie – lic. Robert Ewertowski „Urząd Miar w Toruniu i jego archiwum”,

– w kategorii prac z architektury:

I nagroda – mgr Marta Stolarska „Wielodniowy turystyczny statek rzeczny dedykowany miastu Toruń”,

– w kategorii prac z etnologii:

II nagroda – mgr Paulina Bobecka za „Toruńskie pierniki – studium antropologiczne”,

– w kategorii prac z germanistyki:

II nagroda – mgr Dorota Kosowska „Das Buch in den Annoncen der Zeitschrift »Thornische Wöchentliche Nachrichten und Anzeigen« in den Jahren 1760–1761”.

Popularyzacją Torunia i jego zabytków zajmują się także członkowie sekcji krótkofalowców pracujący pod przewodnictwem Mariusza Thomasa. Wykorzystują przypadające w ciągu roku uroczystości i rocznice, aby wydawać okolicznościowe potwierdzenia nawiązania łączności. W związku z ogłosze-

niem roku 2012 „Rokiem toruńskich zabytków” przygotowano specjalny program dyplomowy oraz wytypowano te zabytki, których zdjęcia zostaną umieszczone na kartach potwierdzenia QSL. Zgromadzenie przez korespondentów odpowiedniej liczby zabytków, czyli zebranie kart potwierdzenia dwustronnie nawiązanej łączności z członkami sekcji krótkofalowców ToMiTo, będzie upoważniało do otrzymania specjalnego dyplomu krótkofalarskiego, promującego zabytki Torunia. Tradycyjnie członkowie sekcji brali udział w kweście na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2011 r.

Pracujące na Podgórzu pod kierunkiem Ludmiły Stadnickiej-Kozłowskiej Koło ToMiTo współpracuje z Domem Muz przy ul. Poznańskiej 52 oraz z Zespołem Szkół nr 15 przy ulicy Paderewskiego 5/11 przy organizacji imprez w lewobrzeżnym Toruniu, a mianowicie:

- jesiennego spotkania z cyklu „Październik – miesiąc wolny od uzależnień” organizowanego wspólnie z Oddziałem Miejskim PTTK i Wydziałem Zdrowia i Polityki Społecznej UM,
- grudniowej choinki dla dzieci i młodzieży,
- noworocznego spotkania członków Koła,
- tradycyjnej wiosennej wycieczki autokarowej, w tym roku do Opinogóry i Krasnego w dniu 12 maja 2012 r.

Działalność wydawnicza

W okresie sprawozdawczym ukazały się następujące wydawnictwa publikowane z pomocą finansową Gminy Miasta Toruń:

- Rocznik Toruński tom 38, pod redakcją Agnieszki Zielińskiej, wydany wspólnie z UMK,
- *450 lat toruńskiego Podgórza* – dodruk publikacji z 2005 r.,
- Jarosław Kłaczek (red.) *Ewangelicy w Toruniu w XVI–XX wieku* w serii „Biblioteka ToMiTo” wspólnie z wydawnictwem Adama Marszałka,
- Piotr Birecki *Sztuka w Toruniu w okresie okupacji hitlerowskiej 1939–1945* w serii „Biblioteka ToMiTo” wspólnie z wydawnictwem Adama Marszałka,
- Żaneta Bonczkowska *Mennica toruńska od drugiej połowy XIV wieku do 1454 roku* w serii „Biblioteka ToMiTo” wspólnie z wydawnictwem Adama Marszałka,
- Michał Pszczółkowski *Toruńska architektura XX wieku* w serii „Biblioteka ToMiTo” wspólnie z wydawnictwem Adama Marszałka,
- kolorowy folder przygotowany przez Arkadiusza Kierysa z okazji kwesty na cmentarzu, wydany wspólnie z Wydziałem Współpracy Zewnętrznej i Informacji UM,

– *Toruński Słownik Biograficzny* pod redakcją Krzysztofa Mikulskiego – zbierane są biogramy do tomu 7.

* * *

Na zakończenie sprawozdania z działalności Towarzystwa Miłośników Torunia pragniemy podziękować za pomoc udzielaną nam przez liczne instytucje, a więc: władze miasta z prezydentem Michałem Zaleskim i przewodniczącym Rady Miasta Marianem Frąckiewiczem, Uniwersytet Mikołaja Kopernika z rektorem prof. Andrzejem Radziwińskim, Fundację Generał Elżbiety Zawackiej z prezesem Dorotą Zawacką-Wakarecy, Muzeum Okręgowe z dyrektorem dr. Markiem Rubnikowiczem, Muzeum Etnograficzne z dyrektorem dr. Hubertem Czachowskim, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków z dyrektorem Mirosławą Romaniszyn oraz redakcję „Nowości”. Przy organizowaniu konkursu „Toruń w kwiatach” swoją niezawodną pomocą służyły nam firmy „Patio” i „Skwer”. Naszą wdzięczność pragniemy także przekazać wszystkim osobom, które brały udział w kweście na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2011 r., za poparcie naszej inicjatywy i cierpliwe przemierzanie cmentarnych dróżek z puszką w rękę. Wszystkim ofiarodawcom również serdecznie dziękujemy.